

کبوترهای ایران

محمد کرام‌الدینی

کبوترها آشناترین پرندگان ایران و جهان هستند؛ چون در همه جا، جز مناطق یخ‌زده قطبی یافت می‌شوند. کبوتر چاهی، کبوتر جنگلی، فاخته، قمری‌ها و یاکریم‌ها در این خانواده بزرگ جای دارند. کبوترها تند پروازند و دم به نسبت بلند و بال‌های نوک‌تیز دارند.

چه می‌خورند؟

کبوترها، قمری‌ها و یاکریم‌ها بیشتر گیاه‌خوارند و از دانه‌ها، جوانه‌ها، برگ‌ها و گاه نیز از حشرات تغذیه می‌کنند.

کبوترها

جز کبوتر خانگی که در برخی خانه‌های شهری و روستایی یافت می‌شود، چند نوع کبوتر وحشی نیز در ایران زندگی می‌کنند؛ مثل کبوتر چاهی، کبوتر کوهپایه (فاخته)، کبوتر جنگلی، کبوتر خاوری.

چاهی

کبوتر چاهی بیشتر در دیواره‌های چاه‌های قنات آشیانه می‌سازد، ولی مدت‌هاست که شهرنشین شده و در شکاف دیوارهای شهرها هم آشیانه می‌سازد.

فاخته یا کوکو؟

کبوتر کوهپایه بیشتر در درخت‌زارهای باز و مزارع زندگی می‌کند و در شکاف‌های درختان و سنگ‌ها آشیانه می‌سازد. کبوتر جنگلی نیز که بزرگ‌ترین کبوتر است، در جنگل زندگی می‌کند. صدای این دو پرنده که هر دو فاخته نیز نامیده می‌شوند، شباهت بسیار با پرنده‌ای به نام کوکو دارد. به همین علت گاه، کوکو را با این دو کبوتر اشتباه می‌گیرند.

قمری‌ها

کوچک‌تر از کبوترها هستند. در ایران

چند نوع قمری زندگی می‌کنند: قمری خاوری، قمری معمولی و قمری خانگی. قمری معمولی در بیشتر مناطق ایران، جز جنوب کشور زندگی می‌کند. قمری خانگی در شهرها و روستاهای ایران، جز شمال غربی و زاگرس زندگی می‌کند.

یاکریم هم نوعی قمری است که از قمری خانگی بزرگ‌تر است و در شهرها و مناطق روستایی زندگی می‌کند.

یاکریم یا قمری؟

در شهرهایی مانند تهران تعدادی پرنده از خانواده کبوترها زندگی می‌کنند. یکی از این پرنده‌ها قمری خانگی نام دارد که در خانه‌ها آشیانه می‌کند و چندان از انسان گریزان نیست. بعضی‌ها به اشتباه این پرنده‌ها را یاکریم می‌نامند. در حالی که یاکریم پرنده دیگری است که مدت‌هاست در شهرهای بزرگ یافت نمی‌شود.

کبوتر در زندگی ما

انسان پس از هزاران سال تربیت کبوتر چاهی، از پرورش دادن آن، انواع بسیار زیادی کبوتر اهلی به دست آورده است.

در اطراف زیارتگاه‌ها معمولاً تعداد زیادی کبوتر زندگی می‌کنند که مردم به آنها کبوتر حرم می‌گویند و به آنها دانه می‌دهند.

یاکریم

یاکریم نام پرنده‌ای از خانواده کبوترهاست. تفاوت یاکریم با قمری خانگی در این است که یاکریم از قمری خانگی بزرگ‌تر است. بخشی از پرهای پشت گردن یاکریم به رنگ تیره و به شکل هلال است. سینه یاکریم به رنگ نخودی روشن است، اما سینه قمری خانگی مسی رنگ است.

